

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายปกครอง สำนักปลัดเทศบาล

ที่ สน ๕๒๗๐๑/

วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี ๒๕๖๔

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลพังโคน

ตามที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้จัดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดในด้านต่าง ๆ หลายด้าน รวมถึงการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี โดยให้หน่วยงานราชการแสดงผลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ซึ่งจะต้องมีข้อมูลรายละเอียดของผลการประเมิน เช่น เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับของความเสี่ยง มาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นต้น

เพื่อให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของเทศบาลตำบลพังโคนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ฝ่ายปกครอง สำนักปลัดเทศบาล จึงได้จัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี ๒๕๖๔ เทศบาลตำบลพังโคน โดยได้กำหนดตัวอย่างเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน จำนวน ๔ เหตุการณ์ ได้แก่ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ การใช้อำนาจในการพิจารณาอนุญาต อนุมัติ หรือการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ และการตั้งงบประมาณเพื่อกำหนดโครงการ รายละเอียดตามแบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี ๒๕๖๔ เทศบาลตำบลพังโคน ที่แนบเรียนมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ)

(นายนเรศ กวีพิชาพัชร)

หัวหน้าฝ่ายปกครอง

(นางสุจิตา วักดีเพชร)

รองปลัดเทศบาลตำบลพังโคน

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

(นายสุระชัย ชันชัยภูมิ)

ปลัดเทศบาลตำบลพังโคน

(นายประธาน ธรรมสกุต
นายกเทศมนตรีตำบลพังโคน

แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี ๒๕๖๔
เทศบาลตำบลพังโคน อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร

๑. ความเป็นมา

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยเป็นปัญหาที่เรื้อรังมายาวนาน มีข่าวการทุจริตในทุกยุคทุกสมัย โดยในการจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index – CPI) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินการทุจริตคอร์รัปชันทั่วโลก ที่จัดโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International – TI) พบว่าผลคะแนนของประเทศไทยในปี ๒๕๕๘ อยู่อันดับที่ ๗๖ จาก ๑๖๘ ประเทศทั่วโลก และเป็นอันดับที่ ๓ ในประเทศอาเซียนรองจากประเทศสิงคโปร์และประเทศมาเลเซีย และผลคะแนนของประเทศไทยปี ๒๕๕๙ ลดลงจากปี ๒๕๕๘ มาอยู่ในลำดับที่ ๑๐๑ จาก ๑๖๘ ประเทศ จึงสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีปัญหาการคอร์รัปชันอยู่ในระดับสูงมาก

ที่ผ่านมาประเทศไทยมีหลายรัฐบาลพยายามที่จะแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ยกตัวอย่างเช่น รัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ที่ ๖๙/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐกำหนดมาตรการ หรือแนวทางแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบโดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตขึ้นได้ ประกอบกับประเทศไทยได้มียุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นฉบับที่ ๓ โดยเริ่มจากปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” มีเป้าหมายหลักเพื่อให้ประเทศไทยได้รับการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานหลักออกเป็น ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ปฏิรูปกลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริต
- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยกกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI)

เทศบาลตำบลพังโคน ได้มีการขับเคลื่อนภารกิจในหลายด้านเพื่อให้เป็นไปยุทธศาสตร์ชาติและคำสั่ง คสช.ดังกล่าว อาทิเช่นการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) รวมถึงการจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี ๒๕๖๔ โดยมีวิสัยทัศน์

“เทศบาลตำบลพังโคน เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความโปร่งใสในทุกด้าน ทั้งการบริหาร การกำหนดนโยบาย และการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา”

๒. หลักการและเหตุผล

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการ บ่งชี้ความเสี่ยงของการทุจริตที่มีอยู่ในองค์กรโดยการประเมินโอกาสของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนบุคคล หรือหน่วยงานที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริต เพื่อพิจารณาว่าการควบคุมและการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ การทุจริตในระดับท้องถิ่น พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของการทุจริตในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าโดยหลักการแล้วการกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์ สำคัญเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติทำให้แนวโน้มของการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

๑) การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจาก การละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล

๓) สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย

๔) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดคุณธรรมจริยธรรม

๕) สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

๖) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบ จากภาคส่วนต่าง ๆ

๗) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

๑) โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่พบว่ายังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒) สิ่งจูงใจ เป็นที่ยอมรับว่าสภาวะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมทุนนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมทุจริตมากยิ่งขึ้น

๓) การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบาย ที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาของประชาชน ขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้

๔) การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการของภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ

๕) การได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม “รายได้พิเศษ” ให้กับตนเองและครอบครัว

๖) การขาดจริยธรรมคุณธรรม ในสมัยโบราณความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษ ถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบันพบว่าคนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗) มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดีคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิดเห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนชื้อเป็นคนซื่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงโดยไม่มีความละอายต่อบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

๓. หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงของการเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อน

“ผลประโยชน์ทับซ้อน” หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำของบุคคลที่มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้อง จนส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น ซึ่งต้องปฏิบัติโดยคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะหรือส่วนรวม แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้องแทน การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนา หรือบางเรื่องเป็นสิ่งที่ประพตปฏิบัติสืบทอดกันมาจนไม่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ผิดแต่อย่างใด

กระบวนการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงของการเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อน เกิดจากการกำหนดเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยง แล้วกำหนดเกณฑ์มาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงนั้น โดยเกณฑ์มาตรฐานประกอบด้วย ระดับของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ และระดับความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ หลังจากนั้นจึงนำผลคูณของเกณฑ์มาตรฐานทั้ง ๒ อย่างมาคำนวณคะแนน เพื่อใช้วัดระดับความเสี่ยงของการเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อน

ลำดับที่	เหตุการณ์
๑	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
๒	การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ
๓	การใช้อำนาจในการพิจารณาอนุญาต อนุมัติ หรือการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่
๔	การตั้งงบประมาณเพื่อกำหนดโครงการ

เกณฑ์มาตรฐานที่ ๑ ระดับของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสดังเกิดขึ้นบ่อย
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสดังเกิดขึ้นน้อย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์มาตรฐานที่ ๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์

ระดับ	ผลกระทบจากเหตุการณ์	คำอธิบาย
๓	สูง	ราชการเสียหายอย่างร้ายแรง เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษขั้นร้ายแรง (ไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ)
๒	ปานกลาง	ราชการเสียหายอย่างไม่ร้ายแรง เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษขั้นไม่รุนแรง (ลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน ภาคทัณฑ์)
๑	น้อย	ราชการไม่ได้รับเสียหาย เจ้าหน้าที่ไม่ถูกลงโทษ (ว่ากล่าวตักเตือน ทัณฑ์บน)

ระดับความเสี่ยงของการเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อน

<p>ระดับความเสี่ยง = ระดับของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ X ระดับความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ (เกณฑ์มาตรฐานที่ ๑ X เกณฑ์มาตรฐานที่ ๒)</p>

โดยกำหนดให้	๙ - ๑๕ คะแนน	ระดับความเสี่ยงสูง
	๔ - ๘ คะแนน	ระดับความเสี่ยงปานกลาง
	๑ - ๓ คะแนน	ระดับความเสี่ยงน้อย

๔. ผลการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงของการเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนเทศบาลตำบลพังโคน

จากกระบวนการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่กล่าวมา เทศบาลตำบลพังโคนได้กำหนดตัวอย่างเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ๔ เหตุการณ์ อันได้แก่ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ การใช้อำนาจในการพิจารณาอนุญาต อนุมัติ หรือการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ และการตั้งงบประมาณเพื่อกำหนดโครงการ ดังนั้นเมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์มาตรฐานแล้ว จึงสรุปผลการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงของการเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนของเทศบาลตำบลพังโคน ได้ดังนี้

ระดับความเสี่ยงของการเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนของเทศบาลตำบลพังโคน

ลำดับ ที่	ตัวอย่างเหตุการณ์	ผลการวิเคราะห์		
		ระดับโอกาส เกิดเหตุการณ์	ระดับผลกระทบ จากเหตุการณ์	ระดับ ความเสี่ยง
๑	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	๔	๓	๑๒ (สูง)
๒	การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ	๔	๓	๑๒ (สูง)
๓	การใช้อำนาจในการพิจารณาอนุญาต อนุมัติ หรือการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่	๔	๒	๘ (ปานกลาง)
๔	การตั้งงบประมาณเพื่อกำหนดโครงการ	๒	๑	๒ (น้อย)

(๑) ระดับความเสี่ยงสูง (๙ - ๑๕ คะแนน) จากตัวอย่างเหตุการณ์กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โอกาสที่จะเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนมักจะมาจากการเรียกรับหรือรับผลประโยชน์เพื่อตอบแทนใน กระบวนการต่าง ๆ ของการจัดซื้อจัดจ้าง อาทิเช่น การจัดทำร่างขอบเขตของงานซื้อหรืองานจ้างเพื่อเอื้อ ประโยชน์ให้กับผู้ค้าหรือผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ การกำหนดราคากลางที่สูงเกินจริงเพื่อให้ผู้ค้าหรือผู้ รับจ้างมีกำไรมากเกินไป หรือการตรวจรับพัสดุที่มีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กันระหว่างกรรมการตรวจรับ พสดุและผู้ค้าหรือผู้รับจ้าง นอกจากนี้ยังอาจมีกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลพังโคนหรือพวกพ้องเป็นผู้ ค้าหรือผู้รับจ้างกับเทศบาลตำบลพังโคน ก่อให้เกิดสถานการณ์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้นั้นมีผลประโยชน์ทับซ้อน และเลือกที่จะรักษามูลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องมากกว่าของทางราชการ ส่วนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ โอกาสของการทุจริตมักจะเกิดขึ้นจากการเบิกจ่ายที่เป็นเท็จ โดยเฉพาะที่จ่ายตามสิทธิหรือสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ค่าเช่าบ้านหรือค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างอันเป็นเท็จ จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ ทางราชการเป็นต้น ซึ่งเหตุการณ์ในระดับความเสี่ยงสูงนี้มีภูมิโทษทางวินัยและทางอาญาที่เด็ดขาดและรุนแรง มาก นอกจากนี้เหตุการณ์ตามตัวอย่างก็เป็นเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง เนื่องจากองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นมีการบริหารงบประมาณด้วยตนเอง และต้องจัดซื้อจัดจ้างและเบิกจ่ายเงินงบประมาณอยู่เป็นประจำ ดังนั้นความเสี่ยงในระดับนี้จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังอย่างเข้มงวด

(๒) ระดับความเสี่ยงปานกลาง (๔ - ๘ คะแนน) จากตัวอย่างเหตุการณ์การใช้อำนาจในการ พิจารณาอนุญาต อนุมัติ หรือการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ กรณีที่สามารถเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ ทับซ้อนขึ้นได้ คือการที่ประชาชนได้ยื่นคำขออนุญาตหรืออนุมัติต่าง ๆ จากเทศบาลตำบลพังโคน ซึ่งระเบียบ กฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับอนุญาตหรืออนุมัติก่อนจึงสามารถดำเนินการได้ อาทิเช่น การขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน ต่อเติม หรือเคลื่อนย้ายอาคาร การขออนุญาตขุดดินหรือถมดิน การขออนุญาตจัดตั้งตลาดสด เป็นต้น ซึ่งหากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอาชีพช่างในการเรียกรับหรือรับสินบน เพื่อดำเนินการหรือ อำนาจความสะดวกให้เป็นพิเศษเช่นนี้ก็จะเกิดเป็นการทุจริตขึ้นได้ และอีกตัวอย่างหนึ่งคือการปฏิบัติงานตาม อำนาจหน้าที่เป็นปกติประจำวัน แต่ในการปฏิบัติงานนั้นได้ก่อให้เกิดโอกาสที่จะมีการเรียกรับหรือรับสิ่งตอบแทน จากผู้ติดต่อราชการ โดยอาจใช้ข้ออ้างว่าเป็นสินน้ำใจตอบแทนในการปฏิบัติงานให้หรือเป็นการให้โดยเสนหา แต่ก็ยังเข้าข่ายเป็นการทุจริตอย่างหนึ่ง และย่อมมีโทษทางวินัยและทางอาญาด้วยเช่นเดียวกัน

(๓) ระดับความเสี่ยงน้อย (๑ - ๓ คะแนน) จากตัวอย่างเหตุการณ์การตั้งงบประมาณเพื่อ กำหนดโครงการ จะก่อให้เกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนได้คือการกำหนดโครงการที่เอื้อผลประโยชน์ ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการทุจริตเชิงนโยบาย แม้จะเป็นเหตุการณ์ที่มีโอกาสขึ้นได้น้อยครั้ง และทางราชการอาจไม่ได้รับความเสียหายในทันทีหรือเห็นอย่างประจักษ์ชัด แต่การทุจริตเชิงนโยบายดังกล่าวก็ ส่งผลกระทบไม่น้อยต่อค่านิยมหรือวัฒนธรรมการบริหารงานของหน่วยงานในระยะยาว โดยผู้เกี่ยวข้องอาจเห็น เป็นเรื่องปกติที่สามารถกำหนดนโยบายหรือโครงการที่ตนเอง พวกพ้อง และส่วนรวมได้ประโยชน์ไปพร้อม ๆ กัน ได้ และการตรวจสอบก็ทำได้ยากเนื่องจากเป็นเจตนาภายในใจของผู้กำหนดโครงการหรือนโยบาย แม้ว่า ผลกระทบในทางวินัยและอาญาอาจไม่มีหรือมีโทษไม่รุนแรง แต่หากวัฒนธรรมหรือค่านิยมเช่นนี้แพร่หลาย ออกไปก็ย่อมส่งผลเสียหายต่อราชการและส่วนรวมได้ไม่น้อยเช่นกัน

๕. มาตรการจัดการความเสี่ยง และแนวทางป้องกันปัญหาการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อน

จากผลการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงของการเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนของเทศบาลตำบลพังโคน จึงได้วางมาตรการและแนวปฏิบัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดถือปฏิบัติ เพื่อเป็นการจัดการและป้องกันปัญหา ทั้งในด้านความเสียหายแก่ราชการและต่อตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง โดยได้กำหนดมาตรการและแนวทางตามระดับของความเสี่ยงไว้ ดังนี้

(๑) ระดับความเสี่ยงสูง (๙ - ๑๕ คะแนน) มีมาตรการและแนวทางปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาต้องควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวดและใกล้ชิด ต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง ต้องมีมาตรการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเป็นกรรมการในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อไม่ให้มีผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้น การเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกสามารถเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการเบิกจ่ายเงินงบประมาณได้อย่างเต็มที่และตลอดเวลา รวมถึงการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างและการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในทุกขั้นตอน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบในทุกช่องทางที่สามารถกระทำได้

(๒) ระดับความเสี่ยงปานกลาง (๔ - ๘ คะแนน) มีมาตรการและแนวทางปฏิบัติ ได้แก่ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติต้องมีการชี้แจงผลการขออนุญาตหรือขออนุมัติในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนการพิจารณาที่ต้องมีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจอย่างชัดเจน ตรงตามหลักเกณฑ์ข้อกำหนดตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่เปิดโอกาสให้มีการใช้ดุลพินิจได้ตามอำเภอใจอันอาจก่อให้เกิดช่องทางการเรียกรับสินบนขึ้นได้ และนอกจากนี้ต้องมีช่องทางในการร้องเรียนที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ในหลากหลายช่องทางตลอดเวลา และข้อมูลการร้องเรียนต้องเป็นความลับ เพื่อป้องกันการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์ตอบแทนของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๓) ระดับความเสี่ยงน้อย (๑ - ๓ คะแนน) มีมาตรการและแนวทางปฏิบัติ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการกำหนดโครงการหรือนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะต้องสร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารกับประชาชนให้ทั่วถึงมากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลพังโคน และนอกจากนี้ยังต้องมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นตามห้วงเวลาที่เหมาะสม โดยประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมด้วยเช่นเดียวกัน

จากมาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ได้กล่าวมา คงเป็นทางเลือกหนึ่งในการพิจารณาดำเนินการเพื่อให้ปัญหาการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนลดน้อยลงไป ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและจิตสำนึกของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ที่จะช่วยกันขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาการทุจริตให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริงและยั่งยืนต่อไป

.....
ฝ่ายปกครอง
สำนักปลัดเทศบาล
๑๕ มกราคม ๒๕๖๔